

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

**„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”.**

Materiał opracowany przez Jednostkę Centralną KSOW

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II
Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**

**Załącznik do uchwały nr 40 Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
z dnia 12 czerwca 2019 r.**

SPRAWOZDANIE ROCZNE

**Z REALIZACJI PLANU DZIAŁANIA KSOW NA LATA 2014 – 2020
ZA ROK 2018**

Warszawa, kwiecień 2019 r.

Wstęp

Sprawozdanie roczne z Planu działania KSOW stan na 2018 r. składa się z 7 części:

1. Przebieg realizacji działań KSOW w ujęciu finansowym i ilościowym, w szczególności liczbę i wartość zrealizowanych operacji – według stanu na dzień 31 grudnia roku, którego dotyczy, narastająco od początku realizacji planu działania;
2. Efekty realizacji działań planu działania w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne ze Wspólną Statystyką Sieci w UE) - według stanu na dzień 31 grudnia danego roku;
3. Efekty realizacji planu działania w zakresie szkoleń w ujęciu jakościowym (na podstawie ankiet ewaluacyjnych dotyczących przeprowadzonych szkoleń);
4. Efekty realizacji działań planu działania w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne z tabelą wskaźników w rozdziale 4) według stanu na dzień 31 grudnia danego roku;
5. Informacje o przeprowadzonych kontrolach w zakresie funkcjonowania KSOW oraz realizacji planu działania, w szczególności wyniki kontroli, zalecenia i sposób ich wykonania, przeprowadzonych przez upoważnione podmioty i przez tę jednostkę;
6. Efekty realizacji zadań z zakresu informowania o Programie - kroki podjęte w celu zapewnienia upowszechniania Programu zgodnie z art.66 ust. 1 lit. i rozporządzenia 1305/2013;
7. Informacja z działalności Grupy Roboczej ds. KSOW, Wojewódzkich Grup Roboczych oraz grup tematycznych w danym roku - kroki podjęte w celu realizacji działań zapewniających zaangażowanie partnerów, o których mowa w art. 5 ust.1 rozporządzenia nr 1303/2013, w szczególności: skład WGR, liczba uczestników posiedzeń i aktywności członków WGR w trybach obiegowych, agendy posiedzeń, podjęte uchwały i stanowiska, aktywność grup tematycznych i zespołów roboczych.

Dane dotyczące części pierwszej „Przebieg realizacji działań KSOW w ujęciu finansowym i ilościowym” podane są narastająco od początku realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020, czyli od roku 2015, natomiast pozostałe części sprawozdania dotyczą działań zrealizowanych w 2018 r.

W okresie sprawozdawczym weszły w życie zmiany następujących aktów prawnych mających wpływ na funkcjonowanie KSOW w Polsce:

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji oraz warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej (Dz.U. poz. 396).
- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju

Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 627).

- Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz ustawy o lasach (Dz.U. 2019 poz. 83).

Dodatkowo 2 marca 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wysokości limitów środków dostępnych w ramach schematów pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 296). Zmiany limitów dotyczące Centrum Doradztwa Rolniczego, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego wprowadzone tym rozporządzeniem zostały uwzględnione w sprawozdaniu.

1. Przebieg realizacji działań KSOW w ujęciu finansowym i ilościowym

Szczegółowe dane dotyczące wydatków w ramach Planu działania 2014-2020 przedstawiono w załączniku 1 do niniejszego sprawozdania – plik „zal1_2018.xlsx”.

Koszty całkowite

W tabeli 1 przedstawiono zbiorcze zestawienie wydatków, uwzględniając koszty funkcjonowania, poniesione od początku realizacji Planu działania (czyli od 2015 r.) w stosunku do limitów określonych w ww. rozporządzeniu w podziale na poszczególne jednostki wdrażające. Do przeliczenia określonych w EURO wysokości limitów przyjęto kurs 4,2505 zgodny ze średnim kursem EURO NBP z ostatnich 5 lat.

Tabela 1. Wydatki poniesione w ramach Schematu II Pomocy technicznej PROW 2014-2020

Lp.	Beneficjent	Wysokość limitów w EURO	Wysokość limitu w PLN	Całkowite wydatki	Procentowe wykorzystanie limitu
1	SW dolnośląskiego	1 954 004,00	8 305 494,00	3 035 288,55	36,55%
2	SW kujawsko-pomorskiego	2 038 846,00	8 666 114,92	4 241 035,70	48,94%
3	SW lubelskiego	3 296 554,00	14 012 002,78	4 869 892,18	34,76%
4	SW lubuskiego	1 590 114,00	6 758 779,56	3 467 127,50	51,30%
5	SW łódzkiego	2 061 382,00	8 761 904,19	3 532 269,55	40,31%
6	SW małopolskiego	2 627 765,00	11 169 315,13	4 948 169,19	44,30%
7	SW mazowieckiego	4 949 942,00	21 039 728,47	8 357 375,60	39,72%
8	SW opolskiego	1 456 887,00	6 192 498,19	2 548 314,79	41,15%
9	SW podkarpackiego	3 079 479,00	13 089 325,49	4 516 714,97	34,51%
10	SW podlaskiego	2 447 145,00	10 401 589,82	3 937 925,50	37,86%
11	SW pomorskiego	1 723 342,00	7 325 065,17	2 923 720,93	39,91%

12	SW śląskiego	2 049 120,00	8 709 784,56	3 764 485,54	43,22%
13	SW świętokrzyskiego	1 879 768,00	7 989 953,88	2 883 052,80	36,08%
14	SW warmińsko-mazurskiego	2 332 145,00	9 912 782,32	2 880 883,11	29,06%
15	SW wielkopolskiego	2 710 286,00	11 520 070,64	3 933 281,14	34,14%
16	SW zachodniopomorskiego	1 894 350,00	8 051 934,68	3 257 714,14	40,46%
17	KOWR	460 116,00	1 955 723,06	174 342,92	8,91%
18	ARiMR	887 207,00	3 771 073,35	633 022,47	16,79%
19	MRiRW	23 867 960,00	101 450 763,98	34 485 354,01	33,99%
20	Minister RiRW*	422 508,00	1 795 870,25	1 778 089,01	99,01%
21	Centrum Doradztwa Rolniczego	21 522 000,00	91 479 261,00	7 851 750,08	8,58%
22	Dolnośląski ODR	866 065,00	3 681 209,28	967 725,17	26,29%
23	Kujawsko-pomorski ODR	866 065,00	3 681 209,28	854 339,15	23,21%
24	Lubelski ODR	866 065,00	3 681 209,28	808 100,47	21,95%
25	Lubuski ODR	866 065,00	3 681 209,28	794 197,89	21,57%
26	Łódzki ODR	866 065,00	3 681 209,28	1 040 974,46	28,28%
27	Małopolski ODR	866 065,00	3 681 209,28	684 904,48	18,61%
28	Mazowiecki ODR	866 065,00	3 681 209,28	816 220,15	22,17%
29	Opolski ODR	866 065,00	3 681 209,28	706 408,12	19,19%
30	Podkarpacki ODR	866 065,00	3 681 209,28	927 538,52	25,20%
31	Podlaski ODR	866 065,00	3 681 209,28	774 100,51	21,03%
32	Pomorski ODR	866 065,00	3 681 209,28	635 741,57	17,27%
33	Śląski ODR	866 065,00	3 681 209,28	1 109 934,54	30,15%
34	Świętokrzyski ODR	866 065,00	3 681 209,28	1 056 608,77	28,70%
35	Warmińsko-mazurski ODR	866 065,00	3 681 209,28	828 686,47	22,51%
36	Wielkopolski ODR	866 065,00	3 681 209,28	989 923,33	26,89%
37	Zachodniopomorski ODR	866 065,00	3 681 209,28	672 774,92	18,28%
38	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA**	893 792,00	3 799 062,90	3 462 705,37	91,15%
	RAZEM	100 001 752,00	425 057 446,88	125 150 693,57	29,44%

* - koszty funkcjonowania Jednostki Centralnej oraz konkursu dla Partnerów KSOW w 2015 r. oraz operacja własna MRiRW

** - koszty funkcjonowania Jednostki Centralnej w 2016 i 2017 r.

Zakładając równy podział alokacji na poszczególne lata, po 3,5 letnim okresie realizacji wykorzystanie powinno oscylować w okolicach 44% alokacji. W przypadku jednostek regionalnych KSOW wykorzystanie waha się od niewiele ponad 29% do ponad 51% w przypadku lubuskiej jednostki regionalnej. Średni poziom wykorzystania wśród samorządów wynosi 38,97%.

W przypadku Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego średnie wykorzystanie środków wynosi 23,21%, przy czym rozporządzenie Ministra RiRW z 5 lutego 2019 r. zwiększyło limity dostępnych środków o ponad 280 tys. dla każdego WODR-u. Stosunkowo

niewielki poziom wykorzystania środków przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie wynika ze zwiększenia przyznanego limitu dla Centrum o ponad 15 mln EURO w związku z przejściem od 2019 r. przez Jednostkę Centralną realizacji operacji partnerskich, w tym refundacji środków Partnerom KSOW.

W 2018 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie wydatkowały środków w ramach Planu działania KSOW 2014-2020.

Ogółem w ramach schematu II Pomocy technicznej PROW 2014-2020 do końca 2018 r. wydatkowano prawie 125,2 mln, co stanowi 29,44% całego limitu.

Rozporządzenie o limitach określa minimalne lub maksymalne limity środków przeznaczonych na funkcjonowanie, plan komunikacyjny, operacje realizowane przez partnerów KSOW i operacje własne, które odnoszą się do całego okresu programowania 2014-2020. Ponieważ przy niespełnieniu 30% wykorzystaniu środków odnoszenie się do całego przyznanego limitu zawsze wykaże niespełnienie wymagań minimalnych i spełnienie maksymalnych w dalszej części rozdziału przyjęto limit umowny, który jest równy poniesionym wydatkom na koniec 2018 roku. Ma to na celu zobrazowanie aktualnie panujących trendów przy podziale środków.

Wsparcie funkcjonowania

Rozporządzenie w przypadku Samorządów Województw określa górną granicę limitu środków na funkcjonowanie na 25%, w przypadku MRiRW – na 35% a w przypadku ODR-ów – na 50%.

W tabeli 2 oraz na wykresach 1 i 2 przedstawiono wykorzystanie środków na wsparcie struktury organizacyjnej, niezbędnej do zapewnienia funkcjonowania krajowej sieci obszarów wiejskich w stosunku do przyjętego umownego limitu.

Tabela 2. Poniesione koszty w ramach planu działania i wsparcia funkcjonowania (w PLN)

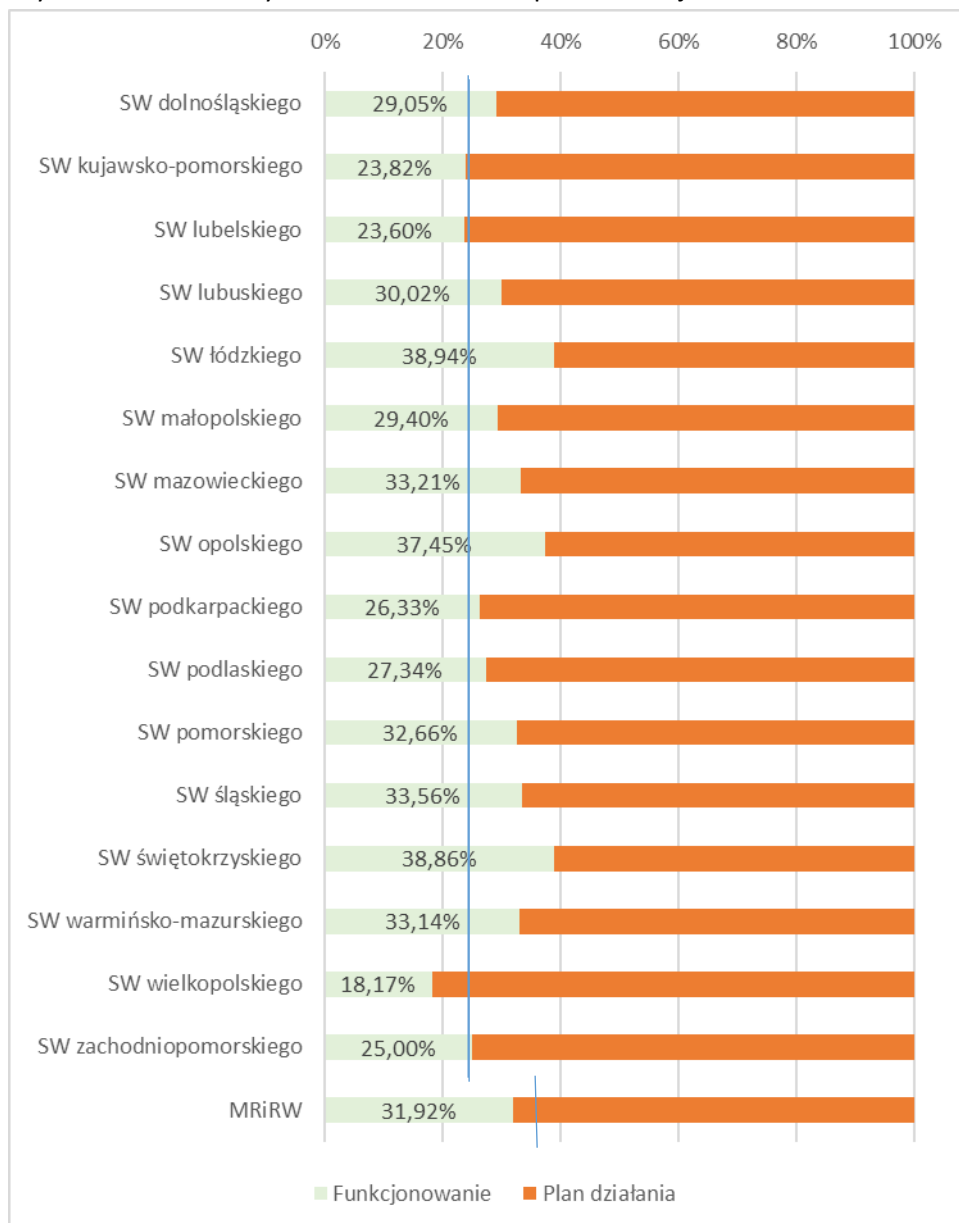
Lp.	Beneficjent	Koszt całkowity	Wsparcie funkcjonowania	Procentowy udział kosztów funkcjonowania
1	SW dolnośląskiego	3 035 288,55	881 842,78	29,05%
2	SW kujawsko-pomorskiego	4 241 035,70	1 010 120,16	23,82%
3	SW lubelskiego	4 869 892,18	1 149 325,02	23,60%
4	SW lubuskiego	3 467 127,50	1 040 894,15	30,02%
5	SW łódzkiego	3 532 269,55	1 375 349,56	38,94%
6	SW małopolskiego	4 948 169,19	1 454 744,90	29,40%
7	SW mazowieckiego	8 357 375,60	2 775 711,31	33,21%
8	SW opolskiego	2 548 314,79	954 219,99	37,45%

9	SW podkarpackiego	4 516 714,97	1 189 225,76	26,33%
10	SW podlaskiego	3 937 925,50	1 076 752,65	27,34%
11	SW pomorskiego	2 923 720,93	954 901,72	32,66%
12	SW śląskiego	3 764 485,54	1 263 434,59	33,56%
13	SW świętokrzyskiego	2 883 052,80	1 120 348,42	38,86%
14	SW warmińsko-mazurskiego	2 880 883,11	954 813,65	33,14%
15	SW wielkopolskiego	3 933 281,14	714 785,01	18,17%
16	SW zachodniopomorskiego	3 257 714,14	814 390,02	25,00%
17	KOWR	174 342,92	0,00	0,00%
18	ARiMR	633 022,47	0,00	0,00%
19	MRiRW	34 485 354,01	11 009 307,24	31,92%
20	Minister RiRW ¹	1 778 089,01	706 521,84	39,73%
21	Centrum Doradztwa Rolniczego	7 851 750,08	5 042 080,30	64,22%
22	Dolnośląski ODR	967 725,17	485 298,26	50,15%
23	Kujawsko-pomorski ODR	854 339,15	353 123,72	41,33%
24	Lubelski ODR	808 100,47	310 909,55	38,47%
25	Lubuski ODR	794 197,89	343 582,23	43,26%
26	Łódzki ODR	1 040 974,46	583 271,57	56,03%
27	Małopolski ODR	684 904,48	352 452,07	51,46%
28	Mazowiecki ODR	816 220,15	342 602,23	41,97%
29	Opolski ODR	706 408,12	387 068,13	54,79%
30	Podkarpacki ODR	927 538,52	344 553,43	37,15%
31	Podlaski ODR	774 100,51	320 440,10	41,40%
32	Pomorski ODR	635 741,57	405 983,74	63,86%
33	Śląski ODR	1 109 934,54	436 230,46	39,30%
34	Świętokrzyski ODR	1 056 608,77	373 778,63	35,38%
35	Warmińsko-mazurski ODR	828 686,47	329 521,08	39,76%
36	Wielkopolski ODR	989 923,33	435 214,11	43,96%
37	Zachodniopomorski ODR	672 774,92	326 030,32	48,46%
38	Fundacja Programów Pomocy	3 462 705,37	3 462 705,37	100,00%

¹ Koszty na funkcjonowanie Jednostki Centralnej KSOW w 2015 r. w wysokości 706 521,84 oraz zrealizowane na poziomie centralnym operacje Partnerów KSOW w 2015 r. w wysokości 1 063 136,27

	dla Rolnictwa FAPA ²			
	RAZEM	125 150 693,57	45 081 534,07	36,02%

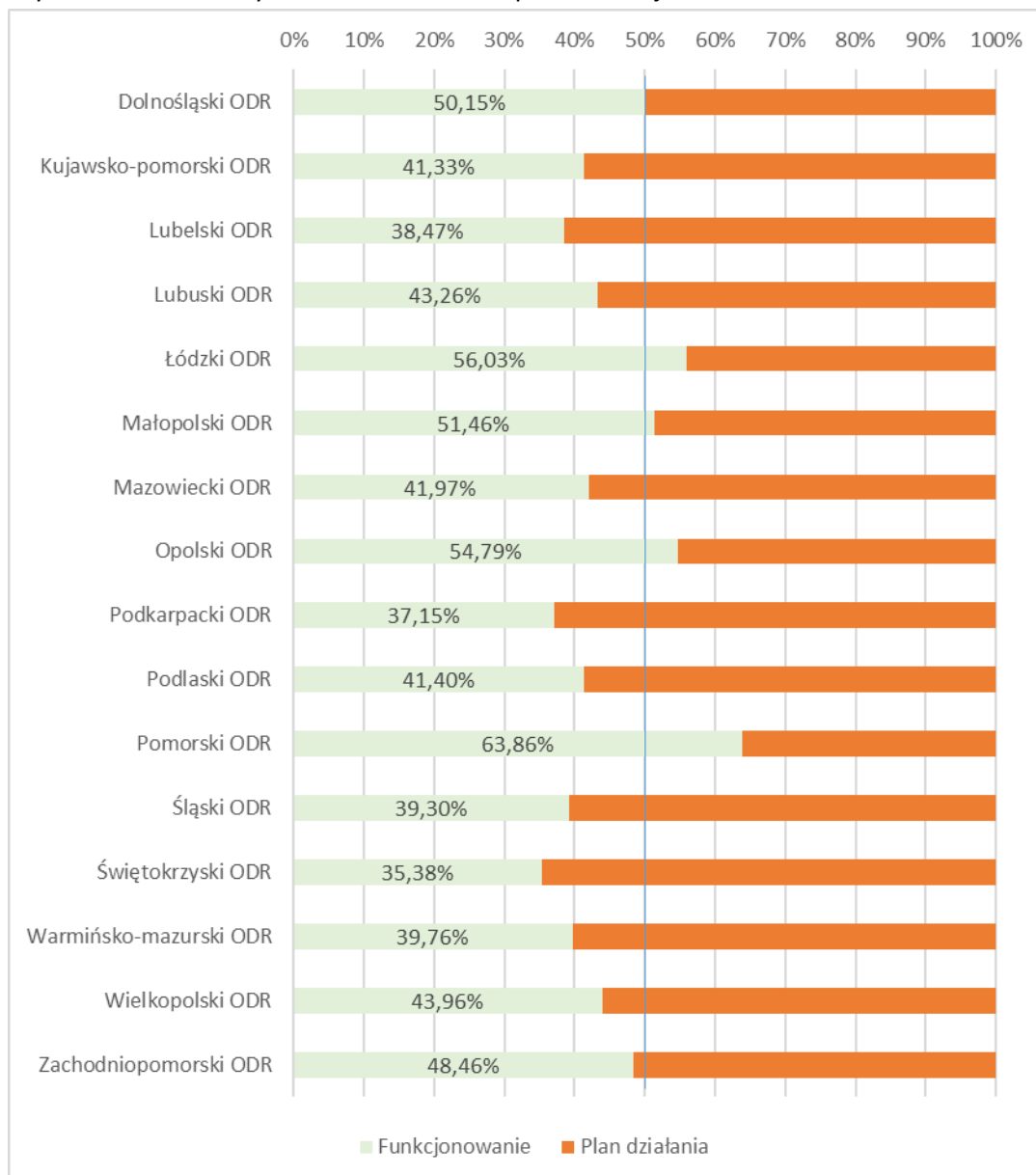
Wykres 1. Procentowy udział kosztów na wsparcie funkcjonowania – JR i MRiRW

W przypadku jednostek regionalnych tylko 4 jednostki mieszczą się w 25% limicie środków na funkcjonowanie. W trzech jednostkach regionalnych: łódzkiej, opolskiej i świętokrzyskiej udział kosztów na wsparcie funkcjonowania w stosunku do całości wydatków poniesionych do końca 2018 r. dochodzi do 40%.

² Koszty funkcjonowania Jednostki Centralnej KSOW w latach 2016-2017

Wykres 2. Procentowy udział kosztów na wsparcie funkcjonowania – WODR i CDR

Większość Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego mieści się lub nieznacznie przekracza założony 50% limit środków przeznaczonych na funkcjonowanie. Tylko w przypadku Pomorskiego ODR udział środków na funkcjonowanie wynosi prawie 64% całości wydatkowanych środków.

Plan działania KSOW na lata 2014-2020

Okres sprawozdawczy obejmuje operacje zrealizowane w ramach trzech Planów operacyjnych KSOW, na lata 2014-2015 i 2016-2017 i 2018 r. z Planu 2018-2019.

Tabela 3. Operacje zrealizowane w ramach Planu działania KSOW

	Operacje Partnerów KSOW		Operacje własne		Razem	
	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN
SW dolnośląskiego	38	1 025 927,59	50	1 127 518,18	88	2 153 445,77
SW kujawsko-pomorskiego	56	1 441 688,20	63	1 789 227,34	119	3 230 915,54
SW lubelskiego ³	49	1 967 555,11	52	1 753 012,05	101	3 720 567,16
SW lubuskiego	62	1 080 304,87	69	1 345 928,48	131	2 426 233,35
SW łódzkiego ⁴	38	1 282 483,38	37	874 436,61	75	2 156 919,99
SW małopolskiego	28	1 606 914,01	37	1 886 510,28	65	3 493 424,29
SW mazowieckiego	100	2 408 447,69	89	3 173 216,60	189	5 581 664,29
SW opolskiego	37	790 037,01	49	804 057,79	86	1 594 094,80
SW podkarpackiego	80	1 688 801,83	46	1 638 687,38	126	3 327 489,21
SW podlaskiego	65	1 256 446,78	67	1 604 726,07	132	2 861 172,85
SW pomorskiego	52	1 308 626,25	31	660 192,96	83	1 968 819,21
SW śląskiego	53	1 565 770,83	37	935 280,12	90	2 501 050,95
SW świętokrzyskiego	33	810 545,94	43	952 158,44	76	1 762 704,38
SW warmińsko-mazurskiego	26	774 286,91	49	1 151 782,55	75	1 926 069,46
SW wielkopolskiego	77	1 503 411,49	65	1 715 084,64	142	3 218 496,13
SW zachodniopomorskiego	60	1 217 714,01	73	1 225 610,11	133	2 443 324,12
KOWR	0	0,00	5	174 342,92	5	174 342,92
ARIMR	0	0,00	9	633 022,47	9	633 022,47
Instytucja Zarządzająca ⁵⁶	74	8 921 262,15	119	15 626 351,79	193	24 547 613,94

³ W kosztach operacji własnych uwzględniono poniesione koszty w wysokości 22 913,00 zł w jednej trwającej operacji.

⁴ W kosztach operacji własnych uwzględniono poniesione koszty w wysokości 13 655,50 zł w jednej trwającej operacji.

Centrum Doradztwa Rolniczego	3	387 479,39	48	2 422 190,39	51	2 809 669,78
Dolnośląski ODR	2	120 038,43	17	362 388,48	19	482 426,91
Kujawsko-pomorski ODR	1	38 921,90	22	462 293,53	23	501 215,43
Lubelski ODR	2	106 387,84	15	390 803,08	17	497 190,92
Lubuski ODR	0	0,00	32	450 615,66	32	450 615,66
Łódzki ODR	2	70 765,79	22	386 937,10	24	457 702,89
Małopolski ODR	2	69 822,80	12	262 629,61	14	332 452,41
Mazowiecki ODR	1	38 834,70	21	434 783,22	22	473 617,92
Opolski ODR	1	20 220,00	17	299 119,99	18	319 339,99
Podkarpacki ODR	1	48 553,00	13	534 432,09	14	582 985,09
Podlaski ODR	3	66 533,35	27	387 127,06	30	453 660,41
Pomorski ODR	2	45 399,35	10	184 358,48	12	229 757,83
Śląski ODR	2	73 959,64	30	599 744,44	32	673 704,08
Świętokrzyski ODR	1	66 006,73	14	616 823,41	15	682 830,14
Warmińsko-mazurski ODR	2	80 951,45	14	418 213,94	16	499 165,39
Wielkopolski ODR	1	20 600,00	30	534 109,22	31	554 709,22
Zachodniopomorski ODR	0	0,00	21	346 744,60	21	346 744,60
RAZEM	954	31 904 698,42	1355	48 164 461,08	2309	80 069 159,50

W okresie sprawozdawczym Partnerzy KSOW zrealizowali 954 operacje na kwotę prawie 32 mln zł przy 1355 operacjach własnych (w tym 462 operacje w ramach działania 8 Plan komunikacyjny), zrealizowanych przez jednostki wdrażające.

W tabeli 4 i na wykresie 3 przedstawiono wykorzystanie środków w podziale na Działania KSOW. Dotychczas nie zrealizowano żadnych operacji w działaniu 1 „Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020”. Zadania określone w działaniu 7 „Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich” jednostki wsparcia sieci realizują ze środków przeznaczonych na funkcjonowanie KSOW i za wyjątkiem trzech operacji MRiRW, nie są one objęte finansowaniem z planu działania.

Najwięcej środków, 16,5 mln zł (20,65%), zostało przeznaczonych na działanie 13 „Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich”, co przekłada się również na największą

⁵ W kosztach operacji własnych uwzględniono poniesione koszty w ramach 28 trwających operacjach w wysokości 4 347 030,50 zł.

⁶ W operacjach partnerów uwzględniono 11 operacji zrealizowanych w 2015 r. na kwotę 1 063 136,27 zł.

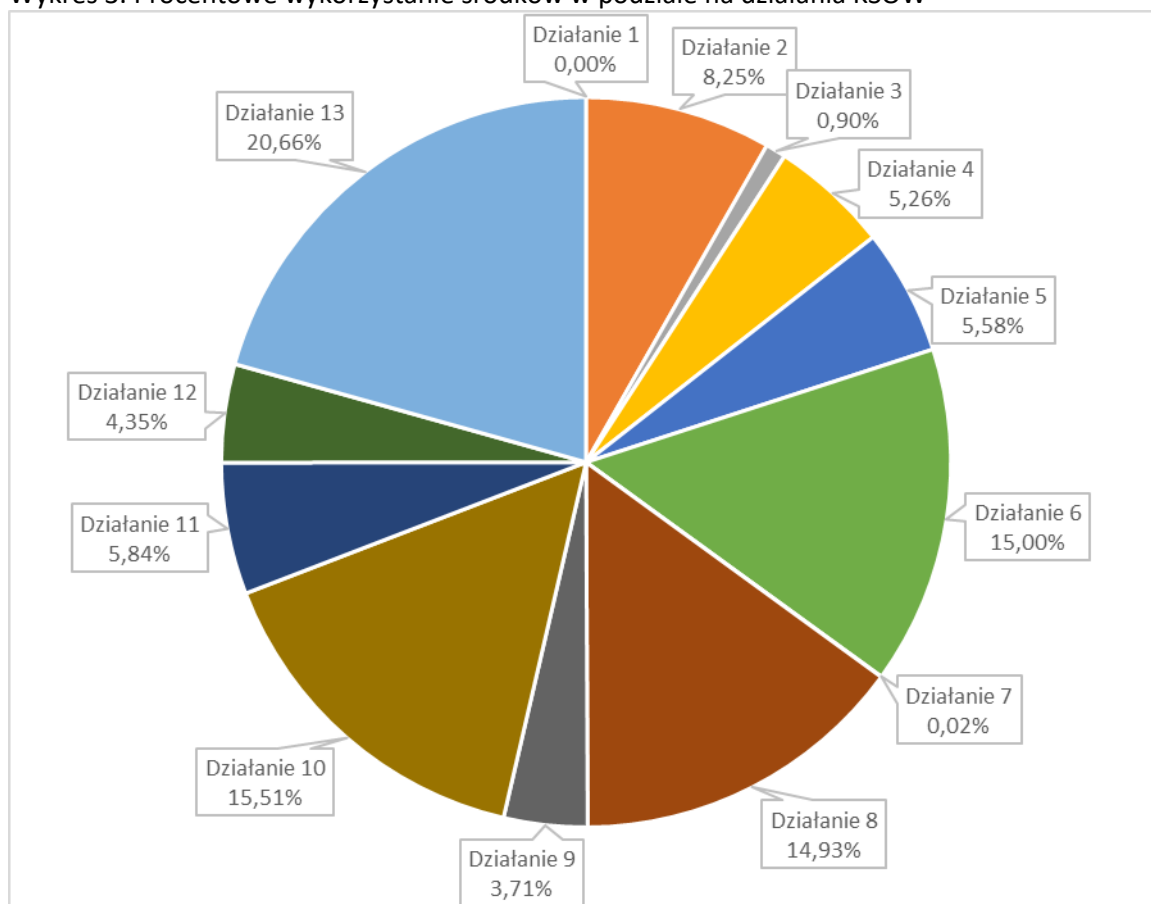
liczbę operacji zrealizowanych w ramach tego działania - 487. Następne w kolejności są działania 10 „Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą”, działanie 6 „Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju” oraz działanie 8 „Plan komunikacyjny PROW 2014-2020”, na które przeznaczono po około 12 mln zł, odpowiednio 15,51%, 15,00% i 14,92% środków.

Tabela 4. Operacje zrealizowane w ramach Planu działania KSOW w podziale na działania

Nr działania	Działanie	Liczba operacji	Kwota operacji w PLN
1	Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020	0	0,00
2	Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich	261	6 608 398,91
3	Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu	13	722 470,39
4	Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD), w tym zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej	92	4 210 474,37
5	Poszukiwanie Partnerów KSOW do współpracy w ramach Działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust.1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRR w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy	136	4 464 090,74
6	Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju	275	12 011 870,12
7	Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	3	12 530,65
8	Plan komunikacyjny PROW 2014-2020	462	11 950 512,31
9	Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji	89	2 967 141,27
10	Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą	238	12 422 027,31
11	Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie	162	4 672 916,92

12	Identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich	91	3 482 040,89
13	Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich	487	16 544 685,62
	RAZEM	2309	80 069 159,50

Wykres 3. Procentowe wykorzystanie środków w podziale na działania KSOW

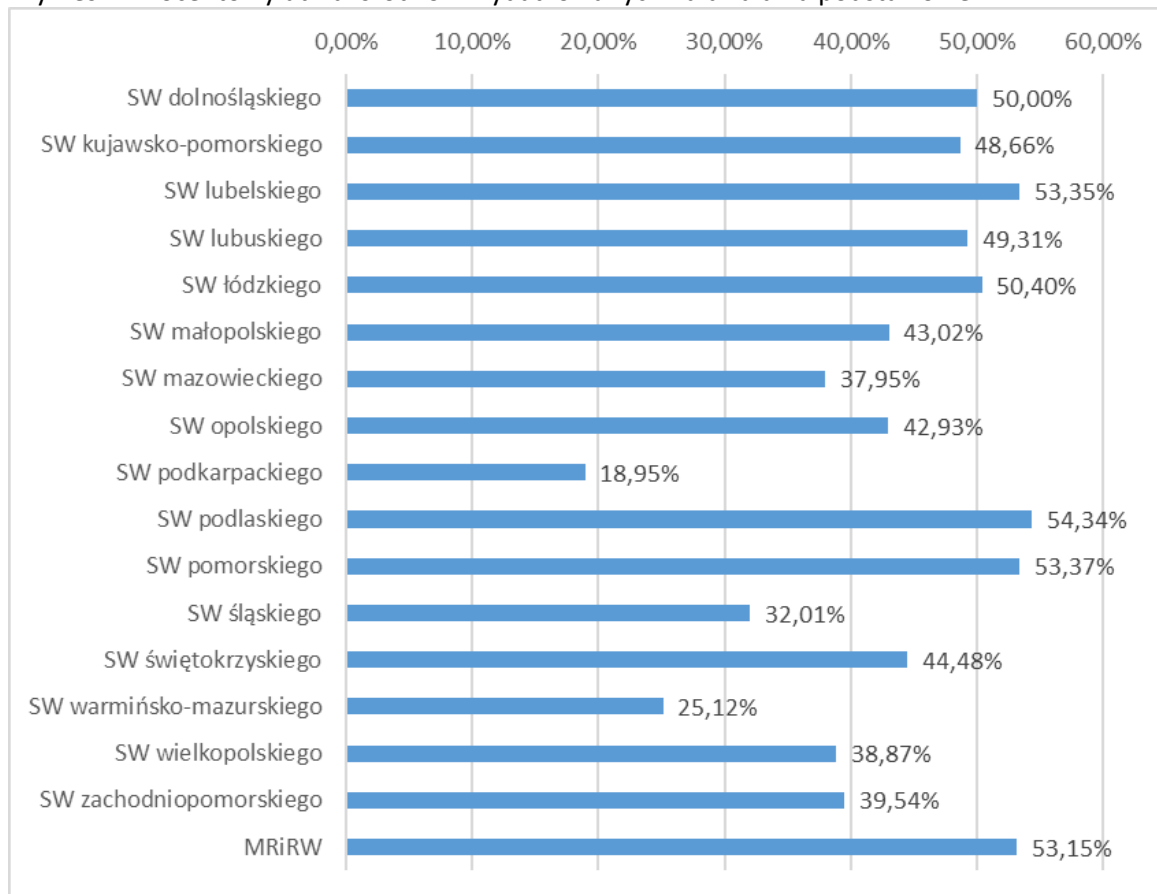

Na działania podstawowe KSOW (działania 1-9) określone w PROW 2014-2020 i w art. 54 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1305/2013, przeznaczono 53,64% środków, a na działania dodatkowe KSOW (działania 10-13) – 46,36%. Należy zauważyć wzrost udziału działań podstawowych w wydatkowanych środkach, rok temu było to tylko 45,73%.

Na wykresie 4 przedstawiono procentowy udział środków wydatkowanych na działania podstawowe w podziale na poszczególne jednostki (bez uwzględnienia CDR, 16 WODR, ARiMR oraz KOWR, które realizują operacje tylko w ramach działań podstawowych).

W przypadku podkarpackiej jednostki regionalnej tylko niespełna 19% środków zostało wydatkowanych na działania podstawowe. Podobnie wygląda udział działań podstawowych w przypadku warmińsko-mazurskiej JR – 25,12%.

Wykres 4. Procentowy udział środków wydatkowanych na działania podstawowe

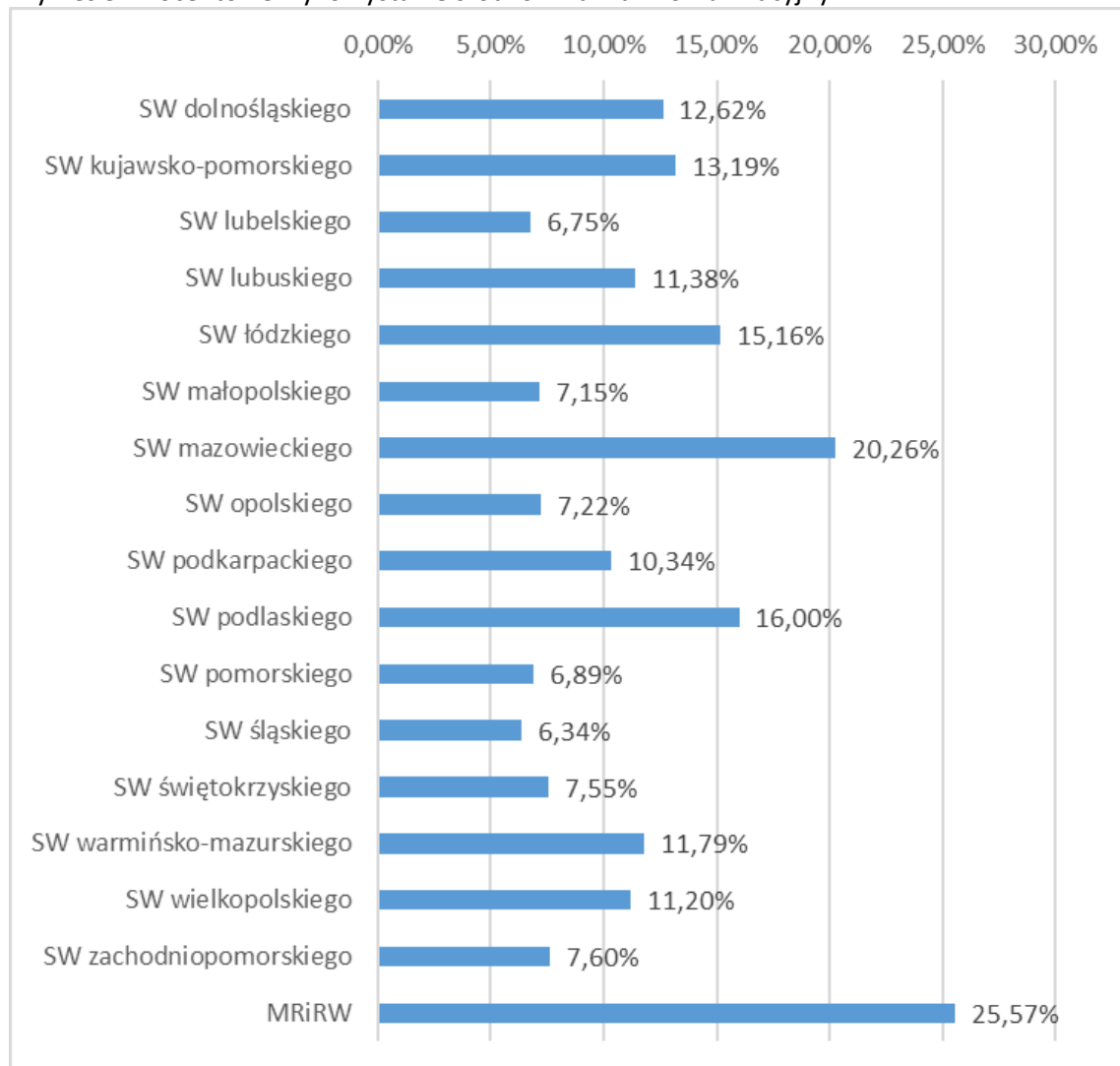

Plan komunikacyjny

Zgodnie z rozporządzeniem o limitach operacje zrealizowane w ramach działania 8 „Plan komunikacyjny PROW 2014-2020” powinny stanowić co najmniej 10% środków limitu pozostałych po odjęciu środków na funkcjonowanie. W okresie objętym sprawozdaniem w ramach tego działania zrealizowano 462 operacji na kwotę prawie 12 mln złotych. Na wykresie 5 przedstawiono procentowy udział środków wydatkowanych w działaniu 8 w stosunku do przyjętego umownego limitu po odjęciu 25% w przypadku jednostek regionalnych i 35% w przypadku MRiRW środków przeznaczonych na funkcjonowanie. Nie uwzględnia on Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, obie te jednostki realizują tylko operacje w ramach Planu komunikacyjnego.

W okresie objętym sprawozdaniem siedem jednostek regionalnych (lubelska, małopolska, opolska, pomorska, śląska, świętokrzyska i zachodniopomorska) nie osiągnęło zakładanego 10% limitu wydatków na plan komunikacyjny. Najwięcej środków na to działanie przeznaczyło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (25,57%) i mazowiecka jednostka regionalna (20,26%).

Wykres 5. Procentowe wykorzystanie środków na Plan komunikacyjny

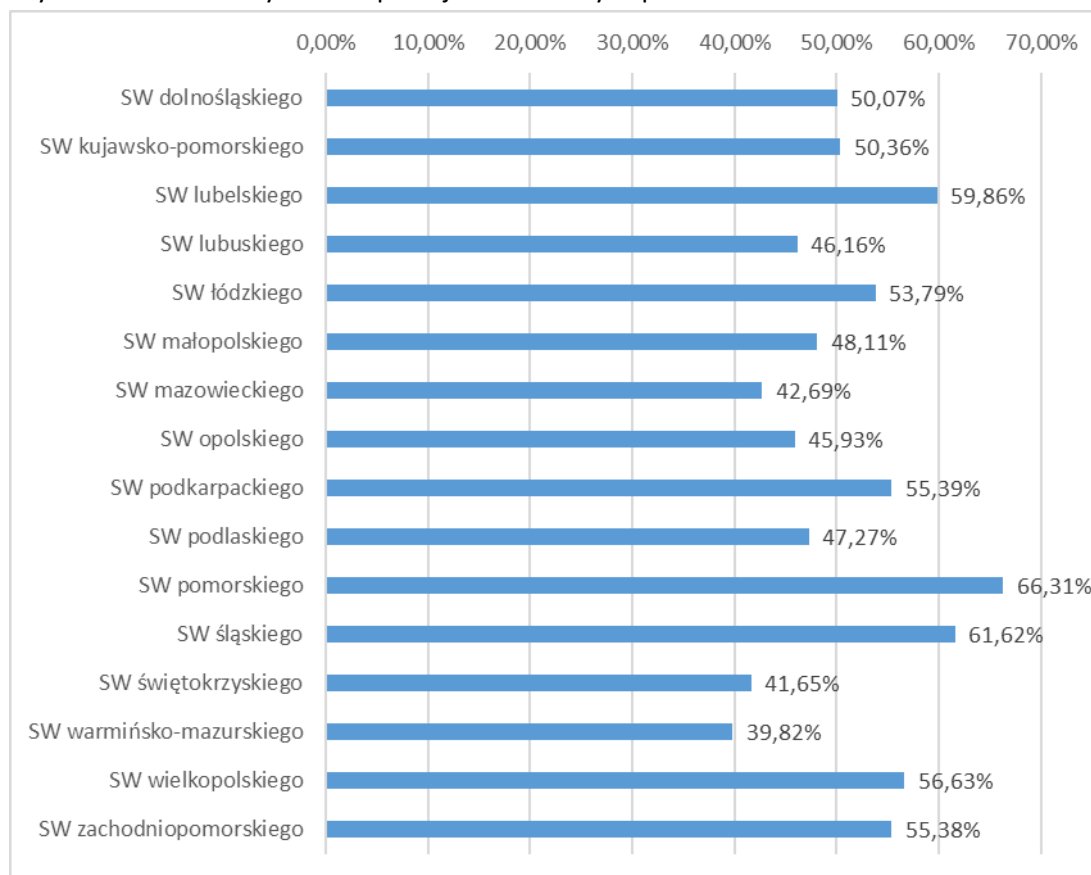
Operacje Partnerów KSOW

W przypadku jednostek regionalnych po odjęciu z umownego limitu środków przeznaczonych funkcjonowanie (25%) i Plan komunikacyjny (10%), operacje zrealizowane przez Partnerów KSOW powinny stanowić przynajmniej 60% pozostałych środków. Na wykresie 6 przedstawiono procentowy udział kosztów operacji zrealizowanych przez partnerów KSOW w stosunku do umownego limitu po odjęciu 25% na funkcjonowanie i 10% na plan komunikacyjny. Na obecnym etapie realizacji Programu tylko pomorska i śląska jednostka regionalna przekraczają 60% próg.

W przypadku Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które zakończyło już finansowanie operacji realizowanych przez partnerów KSOW można się odnieść do całego limitu określonego w rozporządzeniu, a nie jak w przypadku pozostałych jednostek do limitu równego wydatkom. Operacje zrealizowane przez partnerów KSOW w ramach limitu dla MRiRW (nie uwzględniono tu limitu Ministra RiRW i operacji partnerów zrealizowanych

w 2015 r. w jego ramach) stanowią 13,24% limitu środków pozostałych po odjęciu 35% na funkcjonowanie i 10% na plan komunikacyjny. Oznacza to spełnienie 10% minimum zakładanego przez rozporządzenie.

Wykres 6. Procentowy udział operacji realizowanych przez Partnerów KSOW

Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) realizuje swoje operacje w ramach dwóch działań - działania 2 „Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich” oraz działania 5 „Poszukiwanie Partnerów KSOW do współpracy w ramach Działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy”.

W tabeli 5 przedstawiono operacje zrealizowane w ramach SIR w podziale na działanie 2 i operacje własne i partnerów KSOW w działaniu 5. W zakresie całego SIR-u w ramach działania 2 zrealizowano 255 operacji na kwotę prawie 5,9 mln zł, a w ramach działania 5 zrealizowano 136 operacji na kwotę 4,5 mln zł. Procentowy stosunek poniesionych kosztów w ramach działania 2 i 5 wynosi odpowiednio 56,74% do 43,26%.

Tabela 5. Operacje zrealizowane w ramach SIR

	Działanie 2		Działanie 5			
			Operacje własne		Operacje Partnerów KSOW	
	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN
Centrum Doradztwa Rolniczego	31	1 517 315,71	17	904 874,68	3	387 479,39
Dolnośląski ODR	13	318 172,85	4	44 215,63	2	120 038,43
Kujawsko-pomorski ODR	15	233 862,80	7	228 430,73	1	38 921,90
Lubelski ODR	10	238 650,17	5	152 152,91	2	106 387,84
Lubuski ODR	29	398 065,10	3	52 550,56	0	0,00
Łódzki ODR	16	244 428,98	6	142 508,12	2	70 765,79
Małopolski ODR	10	173 262,61	2	89 367,00	2	69 822,80
Mazowiecki ODR	5	182 193,84	16	252 589,38	1	38 834,70
Opolski ODR	11	215 013,73	6	84 106,26	1	20 220,00
Podkarpacki ODR	9	321 575,84	4	212 856,25	1	48 553,00
Podlaski ODR	21	278 412,60	6	108 714,46	3	66 533,35
Pomorski ODR	4	57 757,77	6	126 600,71	2	45 399,35
Śląski ODR	26	417 919,56	4	181 824,88	2	73 959,64
Świętokrzyski ODR	10	442 672,82	4	174 150,59	1	66 006,73
Warmińsko-mazurski ODR	10	345 013,69	4	73 200,25	2	80 951,45
Wielkopolski ODR	21	288 099,99	9	246 009,23	1	20 600,00
Zachodniopomorski ODR	14	211 279,87	7	135 464,73	0	0,00
RAZEM	255	5 883 697,93	110	3 209 616,37	26	1 254 474,37

Do końca 2018 r. w dwóch Ośrodkach Doradztwa Rolniczego, lubuskim i zachodniopomorskim, nie zrealizowano ani jednej operacji partnerskiej w ramach działania 5. Przy 110 operacjach własnych zrealizowanych w tym działaniu partnerzy zrealizowali 26 operacji. Procentowy udział kosztów operacji partnerskich do całości kosztów poniesionych w tym działaniu wynosi 27,94%.

2. Efekty realizacji działań planu działania w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne ze Wspólną Statystyką Sieci w UE)

Szczegółowe dane dotyczące efektów realizacji działań planu działania KSOW w ujęciu ilościowym zrealizowanych w 2018 r. przedstawiono w załączniku 2 do sprawozdania – plik „zal2_2018.xlsx”

Format załącznika 2 do sprawozdania rocznego z Planu działania KSOW na lata 2014-2020 jest zgodny ze „Wspólną Statystyką Sieci” Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (WSS) i charakteryzuje się narzuconymi w niej założeniami. Przykładowo, liczba uczestników wyjazdów studyjnych sumuje się, dwadzieścia osób uczestniczących w czterodniowym wyjeździe zgodnie z WSS to 80 uczestników. Poszczególne wydarzenia często powtarzają się w różnych tabelach wchodzących w skład załącznika a niektóre wskaźniki są pomijane (np. strony internetowe, udział w spotkaniach ESROW).

24 maja 2018 r. Grupa Robocza ds. KSOW uchwałą nr 32 przyjęła zmiany w zakresie sprawozdawczości do Planu działania KSOW. Jedną z nich wprowadziła obowiązek składania w sprawozdaniu rocznym załącznika z efektami realizacji działań zgodnymi ze wskaźnikami określonymi w PD KSOW 2014-2020. Uwzględniając ograniczenia Wspólnej Statystyki Sieci oraz fakt, że wskaźniki określone w planie działania są bardziej szczegółowe, opis efektów realizacji działań w ujęciu ilościowym zawarto w 4 części niniejszego sprawozdania.

3. Efekty realizacji planu działania w zakresie szkoleń w ujęciu jakościowym

W połowie 2018 r. określono wzór zbiorczej analizy ankiet ewaluacyjnych ze zrealizowanych działań szkoleniowych, które składają wraz ze sprawozdaniem rocznym poszczególne jednostki wsparcia sieci. Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie ocen uzyskanych od uczestników szkoleń / warsztatów w podziale na działania szkoleniowe prowadzone w ramach Planu komunikacyjnego (działanie 8 PD 2014-2020), pozostałych działań w ramach operacji własnych i operacji zrealizowanych przez Partnerów KSOW w 2018 r. Ocena dokonywana była w skali 5-cio punktowej:

- Bardzo wysoko – 5pkt.
- Wysoko – 4 pkt.
- Przeciętnie – 3 pkt.
- Nisko – 2 pkt.
- Bardzo nisko – 1 pkt.

Plan Komunikacyjny (Działanie 8)

łączna liczba szkoleń / warsztatów: 58

łączna liczba zebranych ankiet: 2544

Średnia z ocen w danej kategorii:

1. Spełnienie oczekiwań: 4,48
2. Przydatność zdobytych informacji pod względem podnoszenia umiejętności i wiedzy: 4,53
3. Ocena prawdopodobieństwa wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności w codziennej pracy: 4,5
4. Ocena programu szkolenia: 4,55

Plan Operacyjny – operacje własne (z wyłączeniem działania 8)

łączna liczba szkoleń / warsztatów: 139

łączna liczba zebranych ankiet: 4785

1. Spełnienie oczekiwań: 4,58
2. Przydatność zdobytych informacji pod względem podnoszenia umiejętności i wiedzy: 4,6
3. Ocena prawdopodobieństwa wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności w codziennej pracy: 4,51
4. Ocena programu szkolenia: 4,62

Plan Operacyjny – operacje partnerów KSOW

łączna liczba szkoleń / warsztatów: 260

łączna liczba zebranych ankiet: 8697

1. Spełnienie oczekiwań: 4,6
2. Przydatność zdobytych informacji pod względem podnoszenia umiejętności i wiedzy: 4,6
3. Ocena prawdopodobieństwa wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności w codziennej pracy: 4,57
4. ocenia program szkolenia: 4,63

Średnia ocen przeprowadzonych działań szkoleniowych na których zebrano ankiety (457 działań, 16 026 ankiet) nie spada poniżej 4,50. W pojedynczych przypadkach wystawienia ocen poniżej „Przeciętnie” uczestnicy działań szkoleniowych nie podali powodów wystawienia tak niskiej oceny.

Mniejsza liczba działań szkoleniowych, w ramach których zebrano ankiety niż wykazana w części 4 sprawozdania wynika z faktu, że od początku roku nie obowiązywał jednolity sposób agregacji danych, co uniemożliwiło zawarcie wszystkich wyników w podsumowaniu.

4. Efekty realizacji działań planu działania w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne z tabelą wskaźników określonych w Planie Działania KSOW)

Szczegółowe dane przedstawiono w załączniku 3 do sprawozdania – plik „zal3_2018”

W ramach Planu działania KSOW na lata 2014-2020 w 2018 r. zrealizowano przedsięwzięcia skierowane do różnorodnych odbiorców, w szczególności mieszkańców obszarów wiejskich, rolników, jak również konsumentów produktów i usług oferowanych na polskiej wsi.

W 2018 r. zrealizowano 612 operacji w ramach Planu operacyjnego KSOW na lata 2018-2019, w tym 317 przez partnerów KSOW oraz rozpoczęto realizację kolejnych 30.

W ramach tych operacji przeprowadzono 654 szkolenia, w których uczestniczyło ponad 24 tys. osób. Odbyło się 100 krajowych i 59 zagranicznych wyjazdów studyjnych z odpowiednio 3802 i 2930 uczestnikami. Zorganizowano 163 konferencje dla ponad 16 tys. osób i 77 konkursów.

Jednostki wsparcia sieci brały udział w 307 imprezach masowych, takich jak targi, wystawy, dożynki, festyny, które odwiedziło ponad 3,3 mln osób.

Wydano 138 publikacji w formie papierowej i 58 w formie elektronicznej. Ukazało się ponad 200 tys. artykułów / wkładek w prasie i w internecie. Wyemitowano 382 audycje, programy, spoty w radio, telewizji i internecie.

Przedstawiciele Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i partnerzy uczestniczyli w 11 przedsięwzięciach zorganizowanych przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD) i w 6 zorganizowanych przez Sieć Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego na rzecz Wydajnego i zrównoważonego Rolnictwa (EIP AGRI).

Prowadzone przez jednostki zaangażowane we wdrażanie KSOW strony internetowe były odwiedzane ponad 1,8 mln razy. Przykładowo Portal KSOW odwiedzony został 266 tys. razy przez 136 tys. unikalnych użytkowników zgodnie ze statystykami podawanymi przez Google Analytics. Na koniec 2018 r. funkcjonowało 18 mediów społecznościowych, takich jak facebook czy twitter.

W punktach informacyjnych PROW 2014-2020 udzielono ponad 12 tys. konsultacji.

5. Informacje o przeprowadzonych kontrolach w zakresie funkcjonowania KSOW oraz realizacji planu działania

Kontrole przeprowadzone przez podmioty zewnętrzne w jednostkach wsparcia sieci

Lubelska Jednostka Regionalna

W jednostce została przeprowadzona kontrola Najwyższej Izby Kontroli dotycząca „Wsparcia dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatyw LEADER w latach 2015-2018”. Badaniem kontrolnym objęto realizacje działań informacyjno-promocyjnych, opracowanie i wdrożenie

Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w tym organizacja szkoleń, wyjazdów, konkursów, konferencji. Na podstawie przeprowadzonego badania kontrolnego nie stwierdzono nieprawidłowości.

Mazowiecka Jednostka Regionalna

W 2018 roku w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie, odbyła się kontrola Najwyższej Izby Kontroli pn. „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER w latach 2015-2018”. Kontrola objęła w szczególności realizację Strategii Komunikacji PROW 2014-2020 oraz dwuletnich planów operacyjnych KSOW dla województwa mazowieckiego na lata 2014-2015 i 2016-2017. W ocenie ogólnej wystąpienia pokontrolnego wskazano, że dokonano wszelkich starań w celu rzetelnej realizacji powyższych planów oraz strategii. Nie wskazano żadnych zaleceń w zakresie KSOW.

Pomorska Jednostka Regionalna

W okresie sprawozdawczym w Jednostce Regionalnej KSOW przeprowadzona została kontrola przez Krajową Administrację Skarbową. Kontrola dotyczyła realizacji operacji „Wynagrodzenia pracowników Jednostki Regionalnej KSOW województwa pomorskiego wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym w latach 2015- 2017 (sierpień 2015 – luty 2017)”. Wynik kontroli – pozytywny, brak zaleceń.

Śląska Jednostka Regionalna

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło kontrolę Planu działania 2014-2020 (planu operacyjnego). Wystąpienie pokontrolne nie zawierało żadnych uwag i zaleceń.

Świętokrzyska Jednostka Regionalna

W dn. 14 - 16.03.2018 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła kontrolę operacji pn. Funkcjonowanie struktur sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie świętokrzyskim. Przedmiotem kontroli była weryfikacja danych zawartych we wniosku o przyznanie płatności pomocy technicznej/wniosku o płatność i ich załącznikach, poprawność realizacji operacji oraz zobowiązań podmiotu kontrolowanego wynikających z podpisanej umowy o przyznanie pomocy. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień.

Warmińsko-mazurska Jednostka Regionalna

W okresie objętym sprawozdaniem jednostka regionalna KSOW została poddana kontroli na miejscu przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod kątem prawidłowości realizacji, wydatkowania i rozliczenia środków pochodzących z Pomocy technicznej PROW 2014-2020, Schemat II. Raport z czynności kontrolnych nie zawierał uwag i zaleceń pokontrolnych, nie stwierdzono uchybień.

Małopolski ODR

Przedstawiona do refundacji operacja dotycząca kosztów funkcjonowania SIR pod nazwą „Koszty funkcjonowania Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

w Małopolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w okresie od 03-2015 do 06-2017” objęta była procedurą kontroli na miejscu przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (numer protokołu 20/CE01/0015/18). Kontrola miała miejsce w dniach od 4.06.2018 roku do 6.06.2018 roku. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W 2018 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła kontrole kilku operacji. Jedna z operacji była kontrolowana przez Ministerstwo Finansów. Kontrole nie wykazały żadnych uchybień. Nie wydano żadnych rekomendacji.

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Funkcjonowanie SIR było objęte kontrolą z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dotyczyło operacji pn. „Koszty wynagrodzenia pracowników Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie wykonujących zadania na rzecz SIR w okresie od IV 2015 do V 2017”. Kontrola nie wniosła uwag do w/w operacji.

Kontrole operacji realizowanych przez Partnerów KSOW

Jednostki przeprowadzały kontrole doraźne / na miejscu operacji realizowanych przez Partnerów KSOW. Kontrole polegały na sprawdzeniu zgodności realizacji operacji z umowami partnerskimi, zestawieniem rzeczowo - finansowym oraz formami realizacji operacji deklarowanymi przez poszczególnych partnerów. Kontrolowano również sposób i formę informowania o Programie.

Kujawsko-pomorska Jednostka Regionalna

W 2018 r. pracownicy SR KSOW przeprowadzili kontrole 3 projektów. W 2-ch przypadkach wizytowano miejsca przeprowadzonych imprez i kontrolowano ich oznakowanie pod względem zgodności logowania z Księgą wizualizacji PROW 2014-2020 oraz zakresu przedsięwzięć realizowanych w ramach imprez pod względem ich zgodności z zapisami umów. Nie stwierdzono uchybień. W jednym przypadku skontrolowano dokumentację finansową projektu realizowanego przez partnera KSOW na etapie rozliczenia umowy. Nie stwierdzono uchybień.

Lubuska Jednostka Regionalna

Sekretariat Regionalny KSOW przeprowadził trzy kontrole operacji partnerskich realizowanych w ramach PO 2018-2019. Wszystkie polegały na kontrolowaniu zgodności realizacji operacji z umowami partnerskimi, zestawieniem rzeczowo - finansowym oraz formami realizacji operacji deklarowanymi przez poszczególnych partnerów. Kontrolowano również informowanie o Programie podczas każdej z realizowanych operacji. Wyniki każdej z kontroli były pozytywne, nie stwierdzono uchybień.

Małopolska Jednostka Regionalna

JR KSOW w Województwie Małopolskim przeprowadziła kontrole na miejscu wybranych do realizacji operacji partnerów KSOW. W ramach przedmiotowych kontroli stwierdzono zgodność prowadzonych działań z umową na realizację operacji i nie wykazano żadnych nieprawidłowości. W trakcie realizacji operacji dokonywano także przeglądu stron internetowych partnerów KSOW celem weryfikacji zamieszczania informacji o realizowanych operacjach i o ich współfinansowaniu ze środków UE. W sumie przeprowadzono 10 kontroli na miejscu.

Mazowiecka Jednostka Regionalna

W 2018 roku delegatury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie oraz Departament Kontroli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, przeprowadziły 27 kontroli doraźnych projektów partnerów KSOW realizujących operacje w ramach PO 2018-2019 dla województwa mazowieckiego. Z przeprowadzonych kontroli zostały sporządzone protokoły oraz wystąpienia pokontrolne obrazujące stan faktyczny. Zespoły kontrolujące nie wydały żadnych zaleceń pokontrolnych dla powyższych operacji.

Opolska Jednostka Regionalna

2018 r. zostało przeprowadzonych 6 czynności kontrolnych dotyczących realizacji Planu operacyjnego na lata 2018-2019. Kontrole na miejscu zrealizowane zostały przez pracowników Referatu Kontroli Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWO i dotyczyły 6 operacji realizowanych przez Partnerów KSOW. Nie odnotowano żadnych uchybień ani nie wydano zaleceń.

Pomorska Jednostka Regionalna

W okresie sprawozdawczym Jednostka Regionalna KSOW województwa pomorskiego przeprowadziła 6 kontroli operacji realizowanych przez Partnerów KSOW, z czego 3 kontrole dotyczyły operacji realizowanych w 2018 r. (1 kontrola na miejscu w trakcie realizacji wydarzenia oraz 2 kontrole dokumentów na miejscu przed rozliczeniem operacji), 3 kontrole dotyczyły operacji zrealizowanych w 2017 (ex post). Przedmiotem kontroli była weryfikacja realizacji operacji pod kątem zgodności zakresu rzeczowego i finansowego z umową, realizacji działań informacyjno-promocyjnych, przechowywania dokumentacji związanej z operacją. W przypadku wszystkich kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (w zakresie SIR)

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie monitorowało 2 konferencje (Sandomierz, Kroczyce) organizowane przez Partnera KSOW, Częstochowskie Stowarzyszenie Rozwoju Małej Przedsiębiorczości. Nie stwierdzono poważnych uchybień. Braki polegające na nie zawieszeniu plakatu z programem w Sali wykładowej i na jej zewnętrznych drzwiach, jak również zamieszczenie plakatu z niewłaściwą treścią, na wniosek monitorującego zostały

natychmiast usunięte, tj. Partner wydrukował i розміścił programy we wskazanych przez monitorującego miejscach oraz skorygował i zawiesił plakat informujący o operacji.

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

W 2018 r. przeprowadzono monitoring w dniach odbywania się konferencji zorganizowanej przez Partnera KSOW. Nie stwierdzono uchybień.

Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Przeprowadzono jedną wizytację szkolenia zorganizowanego przez Partnera KSOW. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Jednostka Centralna

W ramach monitorowania operacji Partnerów KSOW Jednostka Centralna przeprowadziła piętnaście wizyt monitoringowych. Podczas pięciu (z ww.) wizyt na czterech operacjach realizowanych przez Częstochowskie Stowarzyszenie Małej Przedsiębiorczości stwierdzono liczne nieprawidłowości / uchybienia, polegające m.in. na:

- nie otrzymaniu przez uczestników konferencji / szkoleń części materiałów, które były zakładane we wniosku o wybór operacji;
- niepełnym ologowaniu materiałów konferencyjnych / szkoleniowych, tj. nie zawierały wszystkich elementów określonych w § 11 umowy;
- nie zapewnieniu grupy docelowej wskazanej we wniosku o wybór operacji;
- nie zapewnieniu liczby uczestników wskazanej we wniosku o wybór operacji;
- nie otrzymaniu przez uczestników ankiety ewaluacyjnej;
- nie zapewnieniu wszystkich elementów, które zostały wykazane we wniosku o wybór operacji (np. degustacji potraw regionalnych).

Ponadto Partner stale zmieniał terminy i godziny konferencji / szkoleń (o czym wielokrotnie nie informował Jednostki Centralnej). Ostatecznie Partner KSOW zrezygnował z przystąpienia do refundacji kosztów czterech zrealizowanych operacji oraz odstąpił od realizacji pozostałych czterech planowanych operacji.

Dodatkowo Jednostka Centralna KSOW przeprowadziła 2 kontrole operacji realizowanych w ramach PO 2018 – 2019. Kontrole zostały przeprowadzone na operacjach realizowanych przez Partnera KSOW (Częstochowskie Stowarzyszenie Małej Przedsiębiorczości) w ramach planu koordynatora Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie) i Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Częstochowie. Pierwsza z kontroli odbyła się w październiku i została przeprowadzona na operacji pn. „Cykl konferencji w zakresie innowacyjnych rozwiązań w małych gospodarstwach rolnych” w trakcie realizacji operacji tj. kontrolę przeprowadzono w miejscu realizacji jednej z czterech konferencji. Druga kontrola została przeprowadzona w listopadzie na operacji pn. „Innowacyjne rozwiązania w małych gospodarstwach rolnych województwa śląskiego” zakończonej i zrefundowanej przez ŚODR tj. w siedzibie Partnera KSOW. Powyższe kontrole nie zostały jeszcze zakończone.

W sumie skontrolowano 68 z 317 operacji zrealizowanych przez Partnerów KSOW w ramach PO 2018-2019.

6. Efekty realizacji zadań z zakresu informowania o Programie – kroki podjęte w celu zapewnienia upowszechnienia programu zgodnie z art. 66 ust. 1, lit. i rozporządzenia 1305/2013

Podczas realizacji operacji objętych Planem operacyjnym KSOW na lata 2018-2019 zapewniano upowszechnienie informacji o Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW) w tym o Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Upowszechnianie informacji o PROW było realizowane na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r., Księgi wizualizacji znaku PROW 2014-2020 oraz wytycznych Instytucji Zarządzającej.

Podstawową formą przekazywania informacji były konferencje, spotkania szkoleniowo-informacyjne, warsztaty, szkolenia i spotkania informacyjne, podczas których dystrybuowano materiały informacyjno-promocyjne dotyczące PROW.

Utrzymywany był kontakt ze środkami masowego przekazu: telewizja, radio, prasa, w szczególności emisja audycji radiowych w krajowych i regionalnych rozgłośniach radiowych oraz wątków nt. PROW w programach i audycjach telewizyjnych w krajowych stacjach.

Informacje dotyczące PROW udzielane były podczas międzynarodowych, ogólnopolskich i lokalnych imprez o charakterze rolniczym, targów, imprez plenerowych – w formie stoisk informacyjnych, podczas których dystrybuowano materiały informacyjne i promocyjne.

Wszystkie jednostki prowadziły strony internetowe poświęcone PROW 2014-2020. W serwisach można było znaleźć informacje dotyczące: aktualności, założenia programowe, legislację krajową i unijną, ogłoszenia o naborach wniosków, informacje dotyczące procedury wypełniania wniosków oraz informacje o szkoleniach dotyczących PROW 2014-2020. Dodatkowo informacje o PROW i KSOW rozpowszechniane były w mediach społecznościowych, takich jak facebook czy twitter.

Działania informacyjne prowadzone były również poprzez kontakt bezpośredni w punktach informacyjnych PROW 2014-2020. Jednostki regionalne udzieliły w tych punktach w 2018 r. ponad 12,5 tysiąca konsultacji. Przykładowo w województwie lubelskim dotarcie do szerszej grupy odbiorców w celu zapewnienia upowszechniania Programu, możliwe było dzięki mobilnemu punktowi informacyjnemu. Kontakt bezpośredni i dystrybucja materiałów informacyjnych w punkcie informacyjnym na temat funduszy europejskich wpłynęła na większą rozpoznawalność PROW. Punkt mobilny został oznaczony logotypami zgodnie

z Księgą wizualizacji znaku PROW 2014-2020. Dzięki obecności na wielu imprezach przekazano informacje ponad tysiącu osób na temat programu.

Zapewniano upowszechnienie informacji o PROW w tym o Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w sposób dostosowany do sposobu realizacji operacji. Do informowania i rozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFROW, zgodnie z warunkami określonymi w Księdze wizualizacji znaku PROW 2014-2020 zobowiązywano w umowach wykonawców poszczególnych zadań oraz Partnerów KSOW w ramach realizowanych operacji.

Ponadto jednostki wdrażające, obowiązek informowania zapewniały także we własnym zakresie, np. poprzez udostępnianie banerów / roll-upów / plakatów opatrzonych logotypami zgodnie z Księgą wizualizacji znaku PROW 2014-2020 i przekazywanie informacji ustnej w trakcie realizacji operacji np. konferencji, szkoleń, wyjazdów oraz zamieszczaniu informacji na portalu KSOW.

Sposób informowania o źródle finansowania i wkładzie finansowym UE był uzależniony od rodzaju operacji i różnorodności wykorzystywanych nośników, m.in.:

- 1) imprezy plenerowe (targi, wystawy, dożynki itp.) oznakowane poprzez ekspozycje roll-upów / banerów / plansz zawierających wymagane logotypy, ponadto informacje o wsparciu ze środków EFROW była przekazywana przez pracowników obsługujących stoiska,
- 2) spotkania informacyjne / szkolenia / konferencje / warsztaty / wyjazdy oznakowane były zgodnie z wymogami, poprzez ekspozycje wymaganej wizualizacji w salach, oznakowanie prezentacji, list obecności oraz innych materiałów informacyjnych przeznaczonych dla uczestników,
- 3) audycje radiowe zawierały odwołanie słowne, audycje telewizyjne opatrzone były planszą z odpowiednimi logotypami i odwołaniem słownym,
- 4) materiały informacyjne / materiały informacyjno-promocyjne / roll-upy / artykuły prasowe oraz materiały informacyjne dotyczące poszczególnych operacji zawierały odpowiednie logotypy oraz slogan i odwołanie słowne,
- 5) materiały promocyjne zawierały odpowiednie logotypy oraz slogany.

Przy realizacji działań w zależności od rodzaju operacji i typu nośnika zamieszczano następujące informacje:

- 1) wymagane logotypy (tj. co najmniej UE, KSOW, PROW 2014-2020) oraz slogan „Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie”
- 2) wymagane logotypy i odwołanie słowne: „Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie”; Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Projekt / audycja / materiał / publikacja

opracowana przez...; Projekt / audycja / publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”.

7. Informacja z działalności grup roboczych i tematycznych w 2018 r.

Tabela 6. Grupy robocze i tematyczne KSOW

Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	2	Liczba uchwał	8	Liczba uchwał w trybie obiegowym	4
Liczba członków GR					42
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					30
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					5
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					7
Grupa Tematyczna ds. podejścia LEADER					
Liczba posiedzeń	3	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	3
Liczba członków GTL					48
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					20
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					3
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					25
Grupa tematyczna ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	5
Liczba członków GTI					45
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					37
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					4
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2+2*
*2 osoby reprezentujące organizację patronacką, w skład której wchodzi instytucje publiczne, partnerzy gospodarczy, partnerzy społeczni oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					
Dolnośląska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	10
Liczba członków WGR					13
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					8
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Kujawsko-pomorska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	6
Liczba członków WGR					18
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					12

Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					4
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2
Lubelska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	5
Liczba członków WGR					17
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					8
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					4
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					5
Lubuska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	10
Liczba członków WGR					9
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					7
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					0
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2
Łódzka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	5
Liczba członków WGR					16
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					11
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					3
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2
Małopolska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	2	Liczba uchwał	6	Liczba uchwał w trybie obiegowym	3
Liczba członków WGR					21
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					12
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					7
Mazowiecka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	2	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					11
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					6
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Opolska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	2	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					22
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					7
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					7

Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					8
Podkarpacka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	2	Liczba uchwał w trybie obiegowym	9
Liczba członków WGR					19
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					14
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					0
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					5
Podlaska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	9
Liczba członków WGR					47
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					21
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					14
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					12
Pomorska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					13
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					9
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					3
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					1
Śląska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	10
Liczba członków WGR					20
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					13
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					4
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Świętokrzyska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	9
Liczba członków WGR					8
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					6
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					0
Warmińsko-mazurska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					10
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					8
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					3
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					0

Wielkopolska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					19
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					15
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2
Zachodniopomorska Wojewódzka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	8
Liczba członków WGR					9
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					5
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2

W 2018 r. na poziomie Centralnym odbyły się dwa posiedzenia Grupy Roboczej ds. KSOW oraz 4 posiedzenia grup tematycznych: 3 posiedzenia Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER oraz 1 posiedzenie Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Grupa Robocza ds. KSOW podjęła dwanaście uchwał (w tym cztery w trybie obiegowym), w których przyjęła roczne sprawozdanie z realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020 za rok 2017, zaopiniowała zmiany Planów operacyjnych KSOW na lata 2016-2017 i na lata 2018-2019, zmianę Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i przyjęła pierwszą informację półroczną z realizacji Planu operacyjnego na lata 2018-2019. Grupy tematyczne podjęły 9 uchwał (w tym 8 w trybie obiegowym): 4 uchwały GTL i 5 uchwały GTI.

W wyniku podjętej w trybie obiegowym uchwały nr 9 z dnia 10 maja 2018 r. Grupa Tematyczna ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (GTI) powołała 3 zespoły robocze:

- Ochrona wód przed zanieczyszczeniami azotem pochodzenia rolniczego;
- Tworzenie i rozwój krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych;
- Transfer wiedzy pomiędzy nauką i praktyką.

W skład każdego z zespołów wchodzi 15 osób w tym przedstawiciele m. in. jednostek doradztwa rolniczego, jednostek naukowo-badawczych (instytuty, uczelnie wyższe), izb rolniczych, organizacji branżowych rolników.

W 2018 r. odbyło się jedno spotkanie zespołu „Transfer wiedzy pomiędzy nauką i praktyką” w dniu 27.09.2018 r., w którym uczestniczyło 19 osób (w tym 13 członków), i jedno spotkanie zespołu „Ochrona wód przed zanieczyszczeniami azotem pochodzenia rolniczego” w dniu 17.10.2018 r., w którym uczestniczyło 25 osób (w tym 15 członków).

16 Wojewódzkich Grup Roboczych ds. KSOW w 2018 roku odbyło 13 spotkań, na których przyjęto 16 uchwał. W trybie obiegowym przyjęto zaś 119 uchwał. Pięć WGR: dolnośląska, łódzka, świętokrzyska, warmińsko-mazurska i zachodniopomorska w 2018 r. pracowały tylko w trybie obiegowym. Nie odbyło się żadne spotkanie plenarne. W przeważającej części przyjmowane uchwały dotyczyły opiniowania planów operacyjnych oraz sprawozdań z ich realizacji. Wojewódzkie Grupy Robocze w 2018 r. nie udzieliły żadnych zaleceń i rekomendacji. W województwie podlaskim przy WGR powołano Grupę Tematyczną ds. Jakości Żywności. Do udziału w grupie zgłosiły się 22 osoby. W marcu 2018 r. odbyło się pierwsze spotkanie grupy w którym uczestniczyło 17 osób.

W załączeniu (w wersji elektronicznej):

Załącznik nr 1 – Przebieg realizacji działań KSOW w ujęciu finansowym i ilościowym, w szczególności liczbę i wartość zrealizowanych operacji.

Załącznik nr 2 – Efekty realizacji działań planu działania w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne ze Wspólną Statystyką Sieci w UE).

Załącznik nr 3 – 4. Efekty realizacji działań planu działania w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne z tabelą wskaźników w Planie działania KSOW na lata 2014-2020).